

کتابخانه

زیارت
الرحیم

اللهم صل على سيدنا محمد وآل سيدنا محمد

گرچه دوریم
به یاد تو سخن می گوئیم ...

نامت امانت حسین

کتابخانه
مطالعات
مطالعات
مطالعات

■ الحسين^(ع) سفينة النجاة

سنت پیاده‌روی در طول تاریخ به گونه‌های گوناگون وجود داشته، اما سنت پیاده‌روی اربعین که قرن‌ها و به درازای شهادت امام حسین^(ع) در صحرای کربلا باز می‌گردد، گونه‌ی دیگری داشته است. در این راهپیمایی عظیم که عاشقان امامت و ولایت هم‌چون رودخانه‌های جاری و گسترده از هر سوی جهان به سوی سرزمین عشق و حماسه، یعنی کربلا به راه افتاده و در عراق و به ویژه در مسیر از حرم تا حرم، یعنی از سرزمین به خاک خفته‌ی پیکر مولی‌الموحدین امیرالمؤمنین^(ع)، نجف اشرف به سوی سرزمین عشق و حماسه و خون‌افشانی سالار شهیدان و یاران باوفایش یعنی کربلا به دریایی خروشان از انسان‌های عاشق که به سوی معشوق گام بر می‌دارند، تغییر می‌یابد.

در این هنگام است که دیگر کربلا یک صحرا، یک میعادگاه و یک شهر نیست؛ بلکه اقیانوسی از عاشقان حسینی و آزادگی از هر دین و مذهب الهی است. اقیانوسی که هر کس در آن گام نهد خود و تمام وابستگی‌های دنیایی را از یاد برده و تنها عشق معشوق در او متبلور شده و به جوش و خروش می‌آید. اما این رسم دیرین امسال به دلیل شیوع کرونا و با هدف جلوگیری از گسترش این ویروس، در ایران و عراق لغو گردیده و بر همین اساس خواندن زیارت اربعین و برگزاری مراسم مذهبی و فرهنگی به شکل مجازی، جایگزین راهپیمایی اربعین خواهد شد. این مراسم و آیین‌های فرهنگی و مذهبی که با شعار «حسین^(ع) سفینه نجات» نام‌گذاری گردیده است در ایران و سایر کشورها به شکل مجازی برگزار می‌شود.

در همین رابطه، ۷۰ نهاد مردمی، دولتی و انقلابی در اجرای این برنامه‌ها مشارکت خواهند داشت و برگزاری آیین‌های اربعین نیز در منازل با شعار «هر خانه یک حسینیه است» با حضور روحانیون و ذاکرین و رعایت دستورالعمل‌های بهداشتی انجام خواهد شد و در روز ۱۹ ماه صفر نیز براساس برنامه‌ی زمان‌بندی شده، زیارت اربعین در همه‌ی نهادها و دستگاه‌ها برگزار می‌شود. به همین منظور و به جهت هرچه باشکوه‌تر برگزار شدن این آیین ملکوتی؛ شورای فرهنگی ستاد اجرایی فرمان حضرت امام^(ع) بر آن شد تا با انتشار مطالب ویژه‌ی اربعین و زیارت اربعین، قدمی کوچک در این راه پرخیر و برکت بردارد.

التماس دعا

روز شمار اربعین

مرگ معاویه بن ابوسفیان	۱۵ رجب ۶۰ قمری
حضور امام حسین(ع) در مجلسی که ولید حاکم مدینه برای اطلاع دادن مرگ معاویه و بیعت گرفتن برای یزید از امام حسین(ع)، مهیا کرده بود.	۲۷ رجب ۶۰ قمری
خروج امام از مدینه	۲۸ رجب ۶۰ قمری
ورود امام به مکه	۳ شعبان ۶۰ قمری
رسیدن نخستین نامه‌های کوفیان توسط عبدالله بن مسمع همدانی و عبدالله بن وال به امام	۱۰ رمضان ۶۰ قمری
رسیدن ۱۵۰ نامه از کوفیان به امام توسط قیس بن مظهر صیداوی، عبدالرحمان بن عبدالله ارحبی و عمارة بن عبدالله سلولی	۱۲ رمضان ۶۰ قمری
وصول نامه‌ی سران و مردم کوفه به امام توسط هانی بن هانی سبیبی و سعید بن عبدالله حنفی	۱۴ رمضان ۶۰ قمری
خروج مسلم بن عقیل از مکه به سوی کوفه برای انجام مأموریت	۱۵ رمضان ۶۰ قمری
ورود مسلم بن عقیل به کوفه	۵ شوال ۶۰ قمری
ارسال نامه‌ی مسلم بن عقیل به امام حسین(ع) مبنی بر بیعت بسیاری از شیعیان کوفه و دعوت از ایشان برای آمدن به کوفه	۱۱ ذی‌القعدة ۶۰ قمری
خروج امام از مکه	۸ ذیحجه ۶۰ قمری
قیام مسلم بن عقیل در کوفه	۸ ذیحجه ۶۰ قمری
شهادت حضرت مسلم	۹ ذیحجه ۶۰ قمری
ورود امام به کربلا	۲ محرم ۶۱ قمری
ورود عمر سعد به کربلا با سپاه چهار هزار نفری	۳ محرم ۶۱ قمری
یاری خواستن حبیب بن مظاهر از قبیله‌ی بنی اسد برای یاری امام و ناکامی او در این مأموریت	۶ محرم ۶۱ قمری
بستن آب بر روی امام حسین(ع) و یاران و خاندان آن حضرت	۷ محرم ۶۱ قمری
تاسوعا و ورود شمر بن ذی الجوشن به کربلا	۹ محرم ۶۱ قمری
اعلام جنگ لشکر عمر سعد به امام و یاران باوفایش	۹ محرم ۶۱ قمری
واقعه‌ی عاشورا و شهادت جانسوز امام حسین(ع)، اهل بیت(علیهم السلام) و یارانش	۱۰ محرم ۶۱ قمری
حرکت اسرای کربلا به سوی کوفه	۱۱ محرم ۶۱ قمری
به خاک سپاری غریبانه‌ی شهدا توسط بنی اسد (از اهل غاصریه)	۱۱ محرم ۶۱ قمری
ورود کاروان اسرای کربلا به کوفه و ایراد خطبه توسط حضرت زینب (س)	۱۲ محرم ۶۱ قمری
حرکت کاروان اسیران از کوفه به شام	۱۹ محرم ۶۰ قمری
ورود اهل بیت و سر مطهر امام به شام و روشننگری حضرت زینب (س)	۱ صفر ۶۱ قمری
اربعین حسینی و ورود اهل بیت به کربلا (بنابر برخی اقوال)	۲۰ صفر ۶۱ قمری
بازگشت اهل بیت از شام به مدینه (بنابر برخی اقوال)	۲۰ صفر ۶۱ قمری

زيارات السجين

الْسَّلَامُ عَلَى وَليِّ اللّهِ وَحَبِيبِهِ الْسَّلَامُ عَلَى خَلِيلِ اللّهِ وَنَجِيهِ الْسَّلَامُ
عَلَى صَفِيِّ اللّهِ وَابْنِ صَفِيِّهِ الْسَّلَامُ عَلَى اَلْحُسَيْنِ الْمَظْلُومِ الشَّهِيدِ
الْسَّلَامُ عَلَى اَسِيرِ الْكُرْبَاتِ وَقَتِيلِ الْعَبْرَاتِ اَللّهُمَّ اِنِّي اَشْهَدُ اَنَّهُ
وَلِيُّكَ وَابْنُ وَلِيِّكَ وَصَفِيُّكَ وَابْنُ صَفِيِّكَ الْفَائِزُ بِكَرَامَتِكَ اَكْرَمَتَهُ
بِالشَّهَادَةِ وَحَبْوَتُهُ بِالسَّعَادَةِ وَاجْتَبَيْتَهُ بِطِيبِ الْوِلَادَةِ وَجَعَلْتَهُ سَيِّدًا
مِّنَ السَّادَةِ وَقَاتِدًا مِّنَ الْفَادَةِ وَذَائِدًا مِّنَ الْذَادَةِ وَاَعْطَيْتَهُ مَوَارِيثَ
الْاَنْبِيَاءِ وَجَعَلْتَهُ حُجَّةً عَلَى خَلْقِكَ مِّنَ الْاَوْصِيَاءِ فَاَعْدَرَ فِي الدُّعَاءِ
وَمَتَّحَ النُّصْحَ وَبَدَّلَ مَهْجَتَهُ فَيْكَ لَيْسْتَ تَنْقِذَ عِبَادِكَ مِّنَ الْجَهَالَةِ
وَحَيْرَةِ الضَّلَالَةِ وَقَدْ تَوَازَرَ عَلَيْهِ مَنَ عَرَّتَهُ الدُّنْيَا وَبَاعَ حَظَّهُ بِالْاِرْذَلِ
الْاَدْنَى وَشَرَى اَخْرَتَهُ بِالثَّمَنِ الْاَوْكَسِ وَتَغَطَّرَسَ وَتَرَدَّى فِي هَوَاهُ
وَأَسْحَطَكَ وَأَسْحَطَ نَبِيَّكَ وَأَطَاعَ مِّنَ عِبَادِكَ اَهْلَ الشَّقَاقِ وَالنَّفَاقِ
وَحَمَلَةَ الْاَوْزَارِ الْمُسْتَوْجِبِينَ النَّارِ فَجَاهَدَهُمْ فَيْكَ صَابِرًا مُحْتَسِبًا
حَتَّى سَفِكَ فِي طَاعَتِكَ دَمَهُ وَاسْتَبِيحَ حَرِيمَهُ اَللّهُمَّ فَالْعَنَهُمْ لَعْنًا
وَبِيلاً وَعَدِّبْهُمْ عَذَابًا اَلِيْمًا اَلْسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَنَ رَسُوْلِ اللّهِ اَلْسَّلَامُ
عَلَيْكَ يَا بَنَ سَيِّدِ الْاَوْصِيَاءِ اَشْهَدُ اَنَّكَ اَمِيْنُ اللّهِ وَابْنُ اَمِيْنِهِ عِشْتَ

زيارات الرحيم

سَعِيداً وَمَصِيبَتٍ حَمِيداً وَمُتَّ فَقِيداً مَظْلُوماً شَهِيداً وَأَشْهَدُ أَنَّ اللَّهَ
مُنْجِزٌ مَا وَعَدَكَ وَمُهْلِكٌ مَنْ خَذَلَكَ وَمُعَذِّبٌ مَنْ قَتَلَكَ وَأَشْهَدُ
أَنَّكَ وَقَيْتَ بِعَهْدِ اللَّهِ وَجَاهَدْتَ فِي سَبِيلِهِ حَتَّى آتَيْكَ الْيَقِينَ فَلَعَنَ
اللَّهُ مَنْ قَتَلَكَ وَلَعَنَ اللَّهُ مَنْ ظَلَمَكَ وَلَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً سَمِعَتْ بِذَلِكَ
فَرَضِيَتْ بِهِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَشْهَدُكَ أَنِّي وَلِيُّ لِمَنْ وَالَاهُ وَعَدُوٌّ لِمَنْ عَادَاهُ
يَا بِي أَنْتَ وَأُمِّي يَا بَنَ رَسُولِ اللَّهِ أَشْهَدُ أَنَّكَ كُنْتَ نُوراً فِي الْأَصْلَابِ
الشَّامِخَةِ وَالْأَرْحَامِ الْمُطَهَّرَةِ لَمْ تُنَجِّسْكَ الْجَاهِلِيَّةُ بِأَنْجَاسِهَا وَلَمْ
تُلْبِسْكَ الْمُدْلِهَمَاتِ مِنْ ثِيَابِهَا وَأَشْهَدُ أَنَّكَ مِنْ دَعَائِمِ الدِّينِ وَأَرْكَانِ
المُسْلِمِينَ وَمَعْقِلِ الْمُؤْمِنِينَ وَأَشْهَدُ أَنَّكَ الْأَمَامُ الْبَرُّ التَّقِيُّ الرَّضِيُّ
الرَّكْبِيُّ الْهَادِي الْمَهْدِيُّ وَأَشْهَدُ أَنَّ الْأُمَّةَ مِنْ وُلْدِكَ كَلِمَةُ التَّقْوَى وَأَعْلَامُ
الْهُدَى وَالْعُرْوَةُ الْوُثْقَى وَالْحُجَّةُ عَلَى أَهْلِ الدُّنْيَا وَأَشْهَدُ أَنِّي بِكُمْ مُؤْمِنٌ
وَبِيَابِكُمْ مُوقِنٌ بِشَرَايِعِ دِينِي وَخَوَاتِيمِ عَمَلِي وَقَلْبِي لِقَلْبِكُمْ سَلَمٌ
وَأَمْرِي لِأَمْرِكُمْ مَتَّبِعٌ وَنُصْرَتِي لَكُمْ مُعَدَّةٌ حَتَّى يَأْذَنَ اللَّهُ لَكُمْ فَمَعَكُمْ
مَعَكُمْ لَامَعَ عَدُوُّكُمْ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَعَلَى أَرْوَاحِكُمْ وَأَجْسَادِكُمْ
وَشَاهِدِكُمْ وَعَائِيكُمْ وَظَاهِرِكُمْ وَبَاطِنِكُمْ أَمِينَ رَبِّ الْعَالَمِينَ.

■ چرا زیارت اربعین توصیه شده است؟

با فرا رسیدن روز اربعین حسینی(ع)، شور غیرقابل وصفی شیعیان و دوستانان حضرت اباعبدالله الحسین(ع) را دربر می‌گیرد. راز و رمز این همه دلدادگی و تکاپو برای زیارت کردن سیدالشهدا(ع) در روز اربعین چیست؟

این کشش و میل درونی فراتر از یک سفارش معمولی از سوی بزرگان دینی است که سفارش‌های بزرگان بر بسیاری از اعمال مستحب و حتی واجب بسیار است، اما داستان اربعین و زیارت امام حسین(ع) در روز بیستم صفر حساب دیگری دارد. چرا در میان زیارت‌های مخصوصی که برای امام حسین(ع) وارد شده است زیارت اربعین جایگاه ویژه‌ای دارد. درباره‌ی اربعین پرسش‌های دیگری نیز مطرح است: این که چرا بزرگان دینی به زیارت اربعین این قدر توصیه کرده‌اند؟ نقش اربعین در تداوم قیام عاشورا چیست؟

در قرآن توصیه شده است که مؤمنان ایام‌الله را یادآور شوند تا این روزهای بزرگ الهی فراموش نشود. اربعین در تداوم واقعه‌ی کربلا است؛ از این رو برای پاس داشتن روز عاشورا که از اعظم ایام‌الله است، در روز اربعین عاشقان حسینی با حرکت امام حسین(ع) تجدید عهد می‌کنند و این تجدید عهد را در بهترین وجه خود یعنی رفتن به زیارت کربلا ابراز می‌نمایند. از این روست که در روایت امام حسن عسکری(ع)، زیارت امام حسین(ع) در روز اربعین را از علایم مؤمن دانسته‌اند.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله العالی) اهمیت اربعین اباعبدالله الحسین(ع) را در احیای فلسفه‌ی شهادت و استمرار نهضت ظلم ستیزانه‌ی امام حسین(ع) می‌داند و درس بزرگ آن را زنده نگه داشتن یاد و خاطره‌ی شهادت در مقابل تبلیغات دشمن معرفی می‌نماید.

■ اهمیت اربعین حسینی:

«و بذل مهجته فیک لیستنقذ عبادک من الجهاله و حیره الضلاله و قد توازر علیه من غرته الدنیا و باع حظه بالارذل الادنی»، «خدایا، امام حسین(ع) همه چیزش را برای نجات بندگانت از نابخردی و سرگستگی و ضلالت در راه تو داده، در حالی که مشتاق فریب خورده که انسانیت خود را به دنیای پست فروخته‌اند، بر ضد وی شوریدند و آن حضرت را به شهادت رساندند.» این عبارات، بخشی از جملاتی است که حضرت امام صادق(ع) بر زبان مبارک خویش جاری می‌سازند و به زیارت روز اربعین امام حسین(ع) مشهور است. امام ششم شیعیان در این زیارت

اشاره می‌کنند به آن چه که جدشان در راه خدا و برای سعادت بشریت انجام دادند. اما چرا امام صادق(ع) این جملات را در روز اربعین بیان می‌کنند و همگان را در این روز به دلیل و معنای قیام حضرت اباعبدالله الحسین(ع) توجه می‌دهند؟ و چرا به خواندن این زیارت تا این حد توصیه می‌شود تا آن جا که نشانه‌ی ایمان قرار می‌گیرد و چرا این همه بر زیارت مرقد مبارک حضرت اباعبدالله الحسین(ع) در روز اربعین تأکید می‌شود و خیل عاشقان از جای جای دنیا خود را به کربلا می‌رسانند؟

برای یافتن پاسخ صحیح این پرسش‌ها، باید به حدیثی از پیامبر اکرم(ص) بازگشت که ایشان فرمودند: «من از حسینم و حسین از من است.» با این تعبیر و تفسیر که اگر قیام حضرت اباعبدالله الحسین(ع) نبود، اگر ایشان از همه‌ی وجود خود و اهل بیت‌شان نمی‌گذشتند، امروز اثری از آثار اسلام ناب محمدی باقی نمانده بود. با علم بر این مسئله، این پرسش مطرح می‌شود که آیا قیام کربلا به تنهایی می‌توانست این اثربخشی را داشته باشد؟ اگر حادثه‌ی عظیم کربلا در سال ۶۱ می‌ماند و اگر ما امروز از چگونگی آن اطلاع نداشتیم، این غلبه‌ی خون بر شمشیر می‌توانست امروز کارکرد مؤثر خود را داشته باشد؟

واقع‌ه‌ی کربلا نیز مانند هر موضوع مهم دیگر، زمانی در ذهن‌ها و جامعه زنده مانده و می‌تواند کارکرد اصلی خود را داشته باشد که نشر یابد و درباره‌ی آن روشنگری شده و گرمای داشته شود. با این روش و منطق، آن چه حسین بن علی(ع) به سبب آن برخاست، حیات می‌یابد و در جامعه بسط پیدا می‌کند و اگر چنین نباشد، دیگر بار، یزیدیان و فرهنگ طاغوت غلبه پیدا خواهند کرد. اربعین حسینی، اهمیت و ارج خود را از این منظر می‌گیرد که فرصتی است برای زنده نگه داشتن حقیقت عاشورا و تکثیر گفتمان سیدالشهدا(ع). این نگاه به اربعین شهادت امام حسین(ع) است که به بیستم ماه صفر اصالت می‌دهد و اربعین را در راستای روشنگری‌های حضرت زینب(س) در مجلس یزید و افشاگری‌های امام سجاد(ع) قرار می‌دهد و بزرگداشت آن، همان عمل زینبی است و تکلیف آنانی است که پس از عاشورا زندگی می‌کنند و به تعبیر دقیق‌تر می‌توان گفت تا زمانی که اربعین این چنین پرشور، گرمای داشته می‌شود، نهضت عاشورا نیز امتداد خواهد داشت و در سایه‌ی آن، اسلام زنده است. همان‌طور که امام خمینی(ره) فرمودند: «همین محرم و صفر است که اسلام را زنده نگه داشته است.»

تادابری فرما حضرت امام
ع

